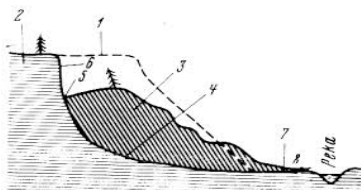

Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
II етап Всеукраїнської олімпіади з географії 2015-16 навчального року
8 клас

Теорія

- Відомий норвезький вчений-антрополог, намагаючись довести зв'язок між населенням материків доколумбової епохи, здійснив кілька плавань на човнах "Ра" та "Кон-Тікі". Головною рушійною силою були течії. Назвіть ім'я цього вченого. Які течії він використовував для своїх подорожей? Які океани він перетнув на кожний з човнів?
- На земній кулі існує лише один район де східне узбережжя материка поза зоною тропічного клімату зайнято пустелею? Що це за материк, як називається цей район? На території, якої держави він знаходиться? Чому цей район відрізняється "нетиповим" кліматом?
- Яке природне явище зображено на схемі? З чим пов'язано його виникнення? В яких районах України воно зустрічається? Які заходи боротьби з цим явищем ви можете запропонувати?

Задачі

- Азимут пункту В відносно пункту А дорівнює 60 градусів. Відстань від пункту А до пункту В по прямій лінії складає 6 км. Але на шляху від А до В лежить болото. Тому з пункту А до пункту В потрібно йти через пункт С за азимутом 90 градусів. Визначте протяжність цього шляху, якщо масштаб плану 1:100000
- Визначте, який вулкан з перерахованих має найбільшу та найменшу відносну висоту: Мауна-Лоа (абсолютна висота 4170м; основа на глибині 1560 м.), Котопахі (абсолютна висота 5897м; основа на висоті 520м), Етна (абсолютна висота 3340м; основа на висоті 350м), Кіліманджаро (абсолютна висота 5895м; основа на висоті 1020м).

Тести

- Оберіть стихійне явище найбільш забруднює атмосферу:**
а) землетруси б) грозові явища в) виверження вулканів г) засухи
- На початку липня корабель виходить з Азорських островів на захід Сонця, до якого з перерахованих островів найімовірніше він прибуде:**
а) Ірландія б) Ісландія в) Сулавесі г) Тринідад
- Які острови є незалежною державою:**
а) Канарські б) Фолклендські в) Багамські г) Гавайські
- В якій з перерахованих країн Євразії літні дощі дуже рідке явище:**
а) Індія б) Японія в) Іспанія г) Норвегія
- На сучасному етапі рифтова зона найбільш виражена на материк:**
а) Австралія б) Африка в) Південна Америка г) Антарктида
- В якій країні немає жодної річки:**
а) Алжир б) Лівія в) Саудівська Аравія г) Чад
- Процес накопичення продуктів руйнування називають:**
а) денудація б) ерозія в) акумуляція г) дефляція

8. Стрімкі грязьові або грязьокам'яні потоки, що утворюються у горах внаслідок сильних дощів, швидкого танення снігу тощо, називаються:

а) сель б) паводок в) повінь г) зсув

9. Кут між північним напрямком географічного меридіану і напрямком на об'єкт називається:

а) магнітний азимут б) істинний азимут в) магнітне схилення г) дирекційний кут

10. "Енциклопедія українознавства" створена за ініціативи:

а) Тутковського б) Кубійовича в) Срезневського г) Висоцького

11. На території, якої області можна зустріти утворені гранітами Скали Чотири брати і скалу Чацького:

а) Київської б) Житомирської в) Рівненської г) Черкаської

12. Олешківські піски за утворенням відносяться до:

а) еолових форм рельєфу б) льодовикових в) морських акумулятивних г) техногенних

13. Весняний період закінчується коли середньодобова температура повітря перевищує показник:

а) +10 б) +15 в) +20 г) +21

14. Що відбувається коли ви перетинаєте лінію зміни дат зі сходу на захід:

а) сьогоднішня дата стає вчорашньою б) сьогоднішня дата стає завтрашньою в) дата залишається незмінною г) день тижня залишається незмінним

15. Назвіть країну, яка має найкоротший суходільний кордон з Україною:

а) Румунія б) Словаччина в) Угорщина г) Польща

16. Кількість вуглекислого газу в атмосфері складає у %:

а) 0,0387 б) 2,3 в) 14,359 г) 0,01

17. Однією з місцевих назв цієї річки є "блукуюча річка", що це за річка:

а) Меконг б) Тигр в) Хуанхе г) Парана

18. Карти з яким характером спотворень використовують для прокладання маршруту штурмани кораблів та пілоти літаків:

а) рівнокутні б) рівновеликі в) довільні г) циліндричні

19. Мис названо на честь голландського міста родом з якого був капітан корабля, який ще до англійців відкрив одну з найбільших проток світу:

а) Доброї Надії б) Піай в) Горн г) Нордкін

20. Мертвим серцем Австралії називають:

а) Велику піщану пустелю б) озеро Ейр в) центральну частину материка г) пустелю Вікторія

Контурна карта

Карта світу: пустеля Наміб, річка Лімпопо, влк. Еребус, Долина Смерті, Арафурське море, Галапагоські острови, протока Кука, річка Меконг, пустеля Тар, протока Каттегат.

Карта України: Вишківське родовище, річка Оріль, Товтри, печера Оптимістична, річка Прут, річка Тетерів, Олешківські піски, Слобожанщина, Тилгульський лиман, Високопільське родовище.

Час виконання завдань - 2 год 30 хвилин.

Заборонено використовувати будь які довідники або атласи

Бали: теоретичні питання - 15 балів за кожне,

задачі - 05 балів за кожне,

тести - 01 бал за кожний,

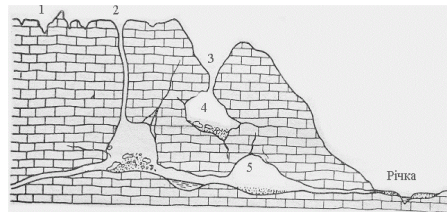
карта - 01 бал за кожний об'єкт.

ВСЬОГО: 95 балів

Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
II етап Всеукраїнської олімпіади з географії 2015-16 навчального року
9 клас

Теорія

1. Як би змінився клімат України, якби Карпатські гори мали висоту 7 тисяч метрів? Відповідь аргументуйте.
2. Розливи річок залежать від різних причин в залежності від того до якого типу відноситься річка. В одних річках повинь наступає від весняного танення снігу, в інших від танення льодовиків в горах звідки вони беруть початок, в третіх від екваторіальних дощів і т.д. Відповідно на час повені впливає той чи інший сезон року. А на які річки впливає два літа протягом одного року? Які це річки? Що ви про них знаєте?
3. Яке природне явище зображено на схемі? З чим пов'язано його виникнення? В яких районах України воно зустрічається? Наведіть приклади форм рельєфу, що утворилися внаслідок цього процесу.

Задачі

1. Визначте альbedo земної поверхні за таких показників пряма 200 мДж/м², розсіяна 100 мДж/м², відбита 150 мДж/м².
2. Східне магнітне схилення узане на топографічній карті становить 4 градуси 12 хвилин. Дійсний азимут на пункт К становить 82 градуси 15 хвилин. Визначте магнітний азимут на точку К.

Тести

1. **Оберіть стихійне явище найбільш забруднює атмосферу:**
а) землетруси б) грозові явища в) виверження вулканів г) засухи
2. **На початку липня корабель виходить з Азорських островів на захід Сонця, до якого з перерахованих островів найімовірніше він прибуде:**
а) Ірландія б) Ісландія в) Сулавесі г) Тринідад
3. **Які острови є незалежною державою:**
а) Канарські б) Фолклендські в) Багамські г) Гавайські
4. **В якій з перерахованих країн Євразії літні дощі дуже рідке явище:**
а) Індія б) Японія в) Іспанія г) Норвегія
5. **На сучасному етапі рифтова зона найбільш виражена на материку:**
а) Австралія б) Африка в) Південна Америка г) Антарктида
6. **В якій країні немає жодної річки:**
а) Алжир б) Лівія в) Саудівська Аравія г) Чад
7. **Процес накопичення продуктів руйнування називають:**
а) денудація б) ерозія в) акумуляція г) дефляція
8. **Стрімкі грязьові або грязьокам'яні потоки, що утворюються у горах внаслідок сильних дощів, швидкого танення снігу тощо, називаються:**
а) сель б) паводок в) повінь г) зсув
9. **Кут між північним напрямком географічного меридіану і напрямком на об'єкт називається:**

- а) магнітний азимут б) істинний азимут в) магнітне схилення г) дирекційний кут
10. **“Енциклопедія українознавства” створена за ініціативи:**
а) Тутковського б) Кубійовича в) Срезневського г) Висоцького
11. **На території, якої області можна зустріти утворені гранітами Скали Чотири брати і скалу Чацького:**
а) Київської б) Житомирської в) Рівненської г) Черкаської
12. **Олешківські піски за утворенням відносяться до:**
а) еолових форм рельєфу б) льодовикових в) морських акумулятивних г) техногенних
13. **Весняний період закінчується коли середньодобова температура повітря перевищує показник:**
а) +10 б) +15 в) +20 г) +21
14. **Організація виробничих зав'язків між підприємствами для випуску певної продукції називається:**
а) спеціалізація б) комбінунання в) кооперація г) концентрація
15. **Назвіть країну, яка має найкоротший суходільний кордон з Україною:**
а) Румунія б) Словаччина в) Угорщина г) Польща
16. **Що відбувається коли ви перетинаєте лінію зміни дат зі сходу на захід:**
а) сьогоднішня дата стає вчорашньою б) сьогоднішня дата стає завтрашньою
в) дата залишається незмінною г) день тижня залишається незмінним
17. **Кількість вуглекислого газу в атмосфері складає у %:**
а) 0,0387 б) 2,3 в) 14,359 г) 0,01
18. **Який показник найширше використовують для оцінки якості життя в державі:**
а) ВВП б) НВП в) ІРЛП г) НД
19. **Однією з місцевих назв цієї річки є “блукаюча ріка”, що це за річка:**
а) Меконг б) Тигр в) Хуанхе г) Парана
20. **Скільки енергоблоків збудовано на найпотужнішій АЕС України:**
а) 6 б) 8 в) 10 г) 5

Контурна карта

Карта світу: пустеля Наміб, річка Лімпопо, влк. Еребус, Долина Смерті, Арафурське море, Галапагоські острови, протока Кука, річка Меконг, пустеля Тар, протока Каттегат.
Карта України: Вишківське родовище, річка Оріль, Товтри, печера Оптимістична, річка Прут, річка Тетерів, Олешківські піски, Слобожанщина, Тилігульський лиман, Високопільське родовище.

Час виконання завдань - 2 год 30 хвилин.

Заборонено використовувати будь які довідники або атласи

Бали: теоретичні питання - 15 балів за кожне,

задачі - 05 балів за кожне,

тести - 01 бал за кожний,

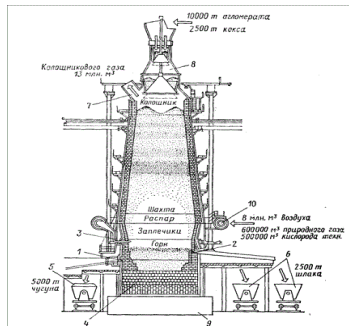
карта - 01 бал за кожний об'єкт.

ВСЬОГО: 95 балів

**Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
II етап Всеукраїнської олімпіади з географії 2015-16 навчального року
10 клас**

Теорія

- Розкажіть, як змінювались протягом ХХ століття роль та значення основних видів енергоресурсів (вугілля, нафти, природного газу) в виробництві тепла та енергії? Які причини зростання попиту на вугілля на сучасному етапі?
- На цьому континенті зосереджено 70 відсотків прісної води. В той же час у найспекотнішій пустелі опадів випадає більше ніж на ньому. Що це за континент? З чим пов'язані такі контрасти: значні запаси води і сухість клімату?
- Як називається промисловий об'єкт зображений на схемі? Що ви можете розповісти про роботу цього об'єкту? До якої галузі промисловості він відноситься? Які сучасні проблеми цієї галузі в Україні ви можете назвати?

Задачі

- Група туристів, прибула на екскурсію на острів Зміїний. 22 червня день був дуже жарким і екскурсовод сказав туристам “Сьогодні у нас опівдні Сонце стоїть вище над горизонтом ніж на екваторі”. Туристи засумнівались в правильності сказаного екскурсоводом. Практично визначте чи справедливі їх сумніви?
- В легенді топографічної карти виявилась відірваною частина з висотами січення горизонталей. Маються відмітки 140 та 150 метрів, між ними чотири проміжки. Яка висота січення рельєфу?

Тести

- Оберіть пару міст центрів машинобудування.**
а) Париж, Лос-Анджелес б) Детройт, Турін в) Осло, Гельсінкі г) Бомбей, Джакарта
- Оберіть стихійне явище найбільш забруднюєче атмосферу:**
а) землетруси б) грозові явища в) виверження вулканів г) засухи
- Яка країна є одночасно королівством та федерацією:**
а) Швеція б) Бельгія в) Австрія г) Італія
- Найбільша країна Африки за видобутком та експортом бокситів:**
а) Алжир б) Гвінея в) Зімбабве г) Марокко
- На початку липня корабель виходить з Азорських островів на захід Сонця, до якого з перерахованих островів найімовірніше він прибуде:**
а) Ірландія б) Ісландія в) Сулавесі г) Тринідад
- Які острови є незалежною державою:**
а) Канарські б) Фолклендські в) Багамські г) Гавайські
- В якій з перерахованих країн Євразії літні дощі дуже рідке явище:**

- а) Індія б) Японія в) Іспанія г) Норвегія
- На сучасному етапі рифтова зона найбільш виражена на материк:**
а) Австралія б) Африка в) Південна Америка г) Антарктида
- В якій країні можна зустріти 9 міст з назвою Париж:**
а) Франція б) США в) Іспанія г) Бельгія
- В якій країні немає жодної річки:**
а) Алжир б) Лівія в) Саудівська Аравія г) Чад
- Який чинник визначив спеціалізацію Запоріжжя як центру кольорової металургії:**
а) наявність місцевої сировини б) запаси коксівного вугілля в) науково-дослідна база г) потужні електростанції
- Процес накопичення продуктів руйнування називають:**
а) денудація б) ерозія в) акумуляція г) дефляція
- Стрімкі грязьові або грязьокам'яні потоки, що утворюються у горах внаслідок сильних дощів, швидкого танення снігу тощо, називаються:**
а) сель б) паводок в) повінь г) зсув
- Катастрофічні паводки в Закарпатті почастишали внаслідок:**
а) будівництва водосховищ б) вирубування лісів в) скидання промислових стоків г) розширення площ орних земель
- Кут між північним напрямком географічного меридіану і напрямком на об'єкт називається:**
а) магнітний азимут б) істинний азимут в) магнітне схилення г) дирекційний кут
- “Енциклопедія українознавства” створена за ініціативи:**
а) Тутковського б) Кубійовича в) Срезневського г) Висоцького
- На території, якої області можна зустріти утворені гранітами Скали Чотири брати і скалу Чацького:**
а) Київської б) Житомирської в) Рівненської г) Черкаської
- Олешківські піски за утворенням відносяться до:**
а) еолових форм рельєфу б) льодовикових в) морських аккумулятивних г) техногенних
- Весняний період закінчується коли середньодобова температура повітря перевищує показник:**
а) +10 б) +15 в) +20 г) +21
- У віковій структурі населення України діти та підлітки складають:**
а) 22% б) 20% в) 18% г) 14%

Контурна карта

Карта світу: пустеля Наміб, річка Лімпопо, влк. Еребус, Фушунський басейн, порт Антверпен, Галапагоські острови, протока Кука, Кузнецький басейн, пустеля Тар, протока Каттегат.

Карта України: Вишківське родовище, річка Оріль, Товтри, печера Оптимістична, річка Прут, річка Тетерів, Олешківські піски, Слобожанщина, Тилігульський лиман, Високопільське родовище.

Час виконання завдань - 2 год 30 хвилин.

Заборонено використовувати будь які довідники або атласи

Бали: теоретичні питання - 15 балів за кожне,

задачі - 05 балів за кожне,

тести - 01 бал за кожний,

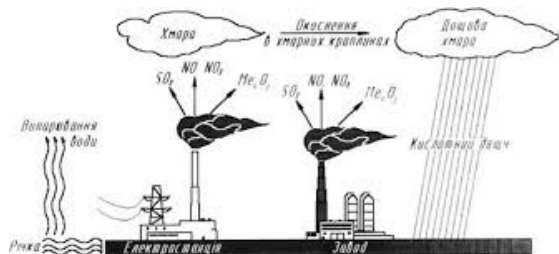
карта - 01 бал за кожний об'єкт.

ВСЬОГО: 95 балів

**Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
II етап Всеукраїнської олімпіади з географії 2015-16 навчального року
II клас**

Теорія

1. Це місто Південної Америки єдиний об'єкт сучасної цивілізації внесений в список "Всесвітнього надбання людства". За задумом архітекторів Л. Кости та О. Німеїри в плані він має обриси літака. Що це за місто? Що ви можете про нього розповісти? На які частини воно поділяється? Що в них розташовано?
2. Цей острів поділяють між собою три держави, дві монархії та одна республіка. Він є найбільшим в своєму архіпелазі і одночасно один з найменш заселених. Що це за острів? Що ви можете розповісти про нього та про країни розташовані там, їх господарство?
3. Яке явище зображено на схемі? Поясніть причини його утворення. В яких районах України найімовірніше воно може зустрітися і чому? Чи можливе виникнення такого самого процесу без втручання людини? Якщо так наведіть приклад.

Задачі

1. Кількість населення адміністративного району за рік збільшилася з 30500 осіб до 30850 осіб. Чому дорівнює сальдо міграції в цьому районі, якщо природний приріст населення становив 120 осіб за рік?
2. В різних країнах в різний час для позначення масштабу використовували дивні на наш погляд одиниці: 1 верста — 1,066 км, 1 вершок — 4.45 см, 1 дюйм — 2.54 см, 1 миля — 1,609 см. Визначте який масштаб буде дрібніше: в 1 дюймі 150 миль, чи в 1 вершку 200 верст? (розрахунки округляйте)

Тести

1. **Оберіть пару міст центрів машинобудування:**
а) Париж, Лос-Анджелес б) Детройт, Турін в) Осло, Гельсінкі г) Бомбей, Джакарта
2. **Оберіть стихійне явище найбільш забруднює атмосферу:**
а) землетруси б) грозові явища в) виверження вулканів г) засухи
3. **Яка країна є одночасно королівством та федерацією:**
а) Швеція б) Бельгія в) Австрія г) Італія
4. **Найбільша країна Африки за видобутком та експортом бокситів:**
а) Алжир б) Гвінея в) Зімбабве г) Марокко
5. **На початку липня корабель виходить з Азорських островів на захід Сонця, до якого з перерахованих островів найімовірніше він прибуде:**
а) Ірландія б) Ісландія в) Сулавесі г) Тринідад
6. **Які острови є незалежною державою:**
а) Канарські б) Фолклендські в) Багамські г) Гавайські
7. **В якій з перерахованих країн Євразії літні дощі дуже рідке явище:**
а) Індія б) Японія в) Іспанія г) Норвегія

8. **На сучасному етапі рифтова зона найбільш виражена на материках:**
а) Австралія б) Африка в) Південна Америка г) Антарктида
9. **В якій країні можна зустріти 9 міст з назвою Париж:**
а) Франція б) США в) Іспанія г) Бельгія
10. **В якій країні немає жодної річки:**
а) Алжир б) Лівія в) Саудівська Аравія г) Чад
11. **Який чинник визначив спеціалізацію Запоріжжя як центру кольорової металургії:**
а) наявність місцевої сировини б) запаси коксівного вугілля в) науково-дослідна база г) потужні електростанції
12. **Процес накопичення продуктів руйнування називають:**
а) денудація б) ерозія в) акумуляція г) дефляція
13. **Стрімкі грязьові або грязьокам'яні потоки, що утворюються у горах внаслідок сильних дощів, швидкого танення снігу тощо, називаються:**
а) сель б) паводок в) повінь г) зсув
14. **Катастрофічні паводки в Закарпатті почастишали внаслідок:**
а) будівництва водосховищ б) вирубування лісів в) скидання промислових стоків г) розширення площ орних земель
15. **Кут між північним напрямком географічного меридіану і напрямком на об'єкт називається:**
а) магнітний азимут б) істинний азимут в) магнітне схилення г) дирекційний кут
16. **"Енциклопедія українознавства" створена за ініціативи:**
а) Тутковського б) Кубійовича в) Срезневського г) Висоцького
17. **На території, якої області можна зустріти утворені гранітами Скали Чотири брати і скалу Чацького:**
а) Київської б) Житомирської в) Рівненської г) Черкаської
18. **Олешківські піски за утворенням відносяться до:**
а) еолових форм рельєфу б) льодовикових в) морських акумулятивних г) техногенних
19. **Весняний період закінчується коли середньодобова температура повітря перевищує показник:**
а) +10 б) +15 в) +20 г) +21
20. **У віковій структурі населення України діти та підлітки складають:**
а) 22% б) 20% в) 18% г) 14%

Контурна карта.

Карта світу: пустеля Наміб, річка Лімпопо, влк. Еребус, Фушунський басейн, порт Антверпен, Галапагоські острови, протока Кука, Кузнецький басейн, пустеля Тар, протока Каттегат.

Карта України: Вишківське родовище, річка Оріль, Товтри, печера Оптимістична, річка Прут, річка Тетерів, Олешківські піски, Слобожанщина, Тилігульський лиман, Високопільське родовище.

Час виконання завдань - 2 год 30 хвилин.

Заборонено використовувати будь які довідники або атласи

Бали: теоретичні питання - 15 балів за кожне,

задачі - 05 балів за кожне,

тести - 01 бал за кожний,

карта - 01 бал за кожний об'єкт.

ВСЬОГО: 95 балів